

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.38.043/2010/11.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Berke Barna ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság alperes ellen reklámfelügyeleti bírság tárgyú határozat felülvizsgálata iránt indult perben, amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott a II.r. beavatkozó, a Pest Megyei Bíróság 2010. június 8. napján kelt 8.K.27.443/2008/11. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt, a felperes által 14. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelmek folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.K.27.443/2008/11. számú ítéletét, továbbá az alperes 2008. szeptember 29-én kelt HAJ-4099-3/2008. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

A peres felek és az alperesi beavatkozók az elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 8.300 (nyolcezer-háromszáz) forint kereseti részilletéket, 18.000 (tizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási részilletéket, valamint 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A le nem rótt 8.200 (nyolcezer-kettőszáz) forint kereseti részilletéket és a 18.000 (tizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási részilletéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A - felülvizsgálati eljárásban már perben nem álló - I.r. alperesi beavatkozó 2007. szeptember 7-én érkeztetett beadványában reklámfelügyeleti eljárást kezdeményezett a Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségénél azzal, hogy a Cs. M. Zrt. b élelmiszerüzletében a pénztárak felett, cigaretta eladására kialakított tárolók oldalain a Pall Mall márkájú cigaretta reklámja látható.

Az Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége, mint elsőfokú hatóság 2007. október 1-jén helyszíni szemlét tartott a kifogásolt élelmiszer áruházban, megállapításait jegyzőkönyvben rögzítette és fényképfelvételt készített.

Az üzletben négy pénztár felett cigaretta árusítására szolgáló tárolók kerültek kialakításra, amelyeknek az eladótér felőli oldalán „Napon érlelt dohány”, „Teljes ízélmény”, „Pall Mall Imagine That” feliraton kívül két Pall Mall termék képi ábrája volt, míg a tároló két keskenyebb oldalán a „Pall Mall Imagine That” feliraton kívül háromféle Pall Mall termék képi ábrája volt látható. A tároló pénztáros felőli oldalán a "Pall Mall 1899 óta a világon", „Pall Mall Imagine That” feliratok voltak találhatóak.

Az elsőfokú hatóság jogutóda a I.rendű alperes neve Közép-magyarországi Regionális Felügyelősége megismételt eljárásban a 2008. április 24. napján kelt KMF-3020-2/2008. számú határozatával a reklámtevékenységre vonatkozó jogszabály megsértése miatt kétmillió forint reklámfelügyeleti bírságot szabott ki a felperessel szemben, egyúttal a jogsértő magatartás folytatását megtiltotta a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 18.§ (2) bekezdése és 18.§ (1) bekezdés b) pontja alapján. Határozata indokolása szerint a felperes a Pall Mall cigarettát népszerűsítő reklámtevékenységet végzett. A tájékoztatást tartalmazó, pénztárak feletti tároló a Grtv. 2.§ t) pontja alapján nyilvános közlésre szánt technikai eszköz, sajtótermék. A dohányáru reklámjának közzétételét a Grtv. 13.§ (1) bekezdése tiltja, amely alól a Grtv. 13.§ (4) bekezdés b) pontja szerinti kivétel nem volt alkalmazható. A bírság a jogsértés súlyára, a dohányreklámokra vonatkozó előírások megsértésére, a dohányzás egészségkárosító hatására, a bírság visszatartó erejének érvényesítésére figyelemmel került kiszabásra.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, és az alperes a fellebbezést elbírálv a 2008. szeptember 29. napján kelt HAJ-4099-3/2008. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának

felülvizsgálata iránt, vitatva az I.r. alperesi beavatkozó Grtv. 16.§ (3) bekezdése szerinti ügyféli jogállását, a cigarettatároló sajtóterméknek való minősítését, a Grtv. 13.§ (4) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek együttes feltételekként való értékelését és a bírság mértékét.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a határozat jogalapja tekintetében alaptalannak, míg az összegszerűséget érintően alaposnak találta.

Az I.r. alperesi beavatkozó ügyféli jogállása körében arra a megállapításra jutott, hogy a fogyasztóvédelmi eljárás megindításához az I.r. alperesi beavatkozó ügyféli jogállása a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15.§ (5) bekezdése alapján fennállt, a bejelentés megtételére, az eljárás kezdeményezésére a Ket. 29.§ (1) bekezdése szerint jogosult volt.

A keresettel támadott határozat jogalapját érintően kifejtette, hogy a felperes gazdasági reklámnak minősülő cigaretta reklámot tett közzé. A Grtv. 13.§ (1) bekezdése tiltja a dohányáru reklámját, ez alól a tilalom alól csak a Grtv. 13.§ (4) bekezdés b) pontja szerinti esetben lenne kivétel. Ez utóbbi rendelkezés a felperes értelmezésével ellentétben nem vagylagos, hanem két együttes feltételt ír elő az általános tilalom alóli mentesüléshez. Ezek a feltételek (az árubemutatás és az árfeltüntetés) a perbeli esetben együttesen az árfeltüntetés hiányában nem álltak fenn.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a Grtv. alkalmazásában minden, nyilvános közlést, tájékoztatást tartalmazó technikai eszköz a reklám elhelyezésével sajtóterméknek minősül, ezért a reklámnak a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdésében foglaltakat is tartalmaznia kellett volna, annak hiánya jogsértést valósít meg.

Az összegszerűség vonatkozásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a hatóság a bírság kiszabásakor mérlegelési jogkörében jár el, a Grtv. 18.§ (3) bekezdése értelmében az eset összes körülményére tekintettel állapítható meg a bírság mértéke. A hatóság mérlegelési szempontként különös súllyal vette figyelembe és értékelte a dohányzás egészségkárosító hatása ellen ható felperesi tevékenységet, de ezen túlmenően a mérlegelés jogszerűségéhez a mérlegelés szempontjai nem kerültek megállapításra, az eset összes körülménye nem került feltárássra. Nem állapítható meg a megismételt eljárásra tekintettel az ellenőrzési jegyzőkönyv tartalma értékelésre került-e, nyilatkozattételre a feleket felhívták-e, milyen súlyosító és enyhítő körülmények merültek fel.

A Pp. 339/B.§-a alapján a határozat jogszerűsége nem állapítható meg, csak általános szempontokra alapította a határozatát az

alperes. Az elsőfokú bíróság a bírság mértékét eltúlzottnak ítélte, ezért az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - a Pp. 339.§ (2) bekezdés q) pontjában foglalt jogköre alapján megváltoztatva - a bírság kiszabásánál értékelt szempontokat nem rögzítve - a felperest 1.300.000 forint bírság megfizetésére kötelezte hangsúlyozva, hogy a Legfelsőbb Bíróság KK. 35. számú - helyesen 31. számú - állásfoglalása értelmében nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely az ügy érdemére kihatott. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a kereset elutasításáról nem rendelkezett holott a kereset részbeni alaptalanságát megállapította.

A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes egyaránt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó határozat hozatalát, a bírság mellőzését vagy jelentős mértékű csökkentését kérte. Rendkívüli jogorvoslati kérelme mind jogalapi, mind összegszerűségi kérdést is érintett. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Grtv. 2.§ t) pontját, 13/A.§ (1) bekezdését, mert nem sajtótermékben került közzétételre a reklám, annak tartalmára a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdésben foglalt előírás nem vonatkozik, ezért ezt a rendelkezést nem sértette meg. A bírság az eset összes körülménye feltárása hiányában a Grtv. 18.§ (3) bekezdésébe ütközően került megállapításra. Az elsőfokú bíróság nem tárta fel azokat a körülményeket, amelyeket maga a bírság összegének megváltoztatásához értékelt. Nem sértette meg a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdését, a reklám jogszerű volt az ár feltüntetése hiányában is. Az eltelt hosszú időre figyelemmel a bírság kiszabásához a tényadatok nem tárhatók fel, ezért mindezekre figyelemmel a bírság mellőzésének vagy jelentős mértékű csökkenésének van helye. Álláspontja alátámasztására több eseti döntésre hivatkozott. További érveit Kfv. 9. beadványában adta elő.

Az alperes rendkívüli jogorvoslati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását. Rendkívüli jogorvoslati kérelmében kifejtettek szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 339/B.§-át, 339.§ (2) bekezdés q) pontját, 221.§ (1) bekezdését, mert a bíróság jogszabálysértés megállapítása nélkül változtatta meg a határozatot. A bírság mérlegelési jogkörben szabható ki, a bíróság az újbóli mérlegeléssel elvonta az alperes hatáskörét, megsértve ezzel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 19.§ (5) bekezdését. A Grtv. 18.§ (3) bekezdése mérlegelési szempontként az eset összes körülményének, azaz az eset egyedi sajátosságainak figyelembe vételét és értékelését írja elő. A bíróság a Pp. 3.§ (2) bekezdése szerint a kereseti kérelem keretei között a határozatban felsorolt mérlegelési szempontokat és

azok értékelését vonhatja vizsgálata körébe, azonban jogszabálysértés hiányában nem végezhet újbóli mérlegelést. Sérelmezte az alperes, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy nem állapítható meg a megismételt eljárásra tekintettel az ellenőrzési jegyzőkönyv tartalma értékelésre került-e, nyilatkozattételre a feleket felhívták-e, milyen súlyosító és enyhítő körülmények merültek fel. A tényállás a hatósági ellenőrzésen alapult, az eljárás megindításáról a felperest értesítették, nyilatkozattételre felhívták, de ezzel a jogával a felperes nem élt. A tényállás a rendelkezésre álló adatok alapján tisztázott volt, a döntés és annak indokai a határozatban rögzítést nyertek. Az elsőfokú bíróság eljárási jogsértést törvénysértően állapított meg és jogsértően rendelkezett a határozat megváltoztatásáról.

A felperes és az alperes a másik fél felülvizsgálati kérelmére ellenkérelmet nyújtottak be, amelyekben egyaránt a felülvizsgálati kérelemben foglaltak elutasítását kérték, támadva az abban kifejtettek megalapozottságát. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott többek között a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának a Bírósági Határozatok (a továbbiakban: BH) 2005. évi 3-4. számában közzétett véleménye 8. pontjában, a BH 2004. évi 3. számában közzétett véleménye 12. pontjában foglaltakra és több eseti döntésre a mérlegelési jogkörben hozott határozatok bírósági felülvizsgálata során a bíróság vizsgálódásának köre, megváltoztatási jogköre fennállása tekintetében.

Az I.r. alperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárásban felmerült adatok szerint 2010. október 21-én törlésre került a társadalmi szervezetek nyilvántartásából a megszüntetésére tekintettel.

A II.r. alperesi beavatkozó észrevételében az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak teljesítését kérte. A felperes felülvizsgálati kérelmére ellenkérelmet nyújtott be vitatva a felperes álláspontjának helyességét.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelmek keretei között vizsgálta felül a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján.

A felperes felülvizsgálati kérelme részben, az alperesi felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

A Legfelsőbb Bíróság elsődlegesen a jogalapot érintő felperesi felülvizsgálati kérelmet vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdésének értelmezése során a Grtv. 2.§ t) pontjának értelmező rendelkezését alapul véve arra a következtetésre jutott, hogy sajtóterméknek minősül a Grtv. 2.§ t) pontban felsoroltakon kívül bármely más tájékoztatást vagy

műsort tartalmazó nyilvános közlésre szánt technikai eszköz, ezért a perbeli cigaretta tárolók is sajtótermékek, mert a közzétételre szánt eszköz fogalmának megfelelnek.

A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.III.37.426/2007/5. számú és a Kfv.IV.37.879/2009/9. számú ítéleteiben a benzinkúton a pult mögött dohánytermékek árusítására szolgáló polcrendszer felett kihelyezett reklámtáblákra vonatkozóan mondta ki, hogy az árusított termék fölé kifüggesztett reklámtáblák nem tekinthetők sajtóterméknek sem a fenti jogszabályok tartalmi követelményei alapján, sem hétköznapi értelemben.

A perbeli esetben egy élelmiszer áruházban négy pénztár felett elhelyezett dohánytermékek tárolójáról kellett állást foglalni, hogy azok sajtóterméknek minősülnek-e. A Grtv. 8-13.§-okhoz fűzött törvényi indokolás szerint a törvény a dohányáru reklámozását korlátozza. Speciális reklámtilalom vonatkozik a dohányáruk sajtóterméken, filmszínházban, gyermekjátékon való reklámozására és szabadtéri reklámhordozón való megjelenítésére, míg teljes a tilalom a rádióban és a televízióban. A Grtv. sajtótermékben megjelenő reklám alatt Grtv. 2.§ t) pontjára figyelemmel a sajtóban megjelenő reklámot érti.

Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a cigaretta tárolókat „bármely más tájékoztatást vagy műsort tartalmazó, nyilvános közlésre szánt technikai eszköz” közé tartozóknak tekintette. Ez utóbbi közé azok a technikai eszközök tartoznak, amelyek tartalmazzak tájékoztatást vagy műsort és azon kívül a dohányáru reklámját is. A perbeli esetben ilyen tartalmú tájékoztatás vagy műsor nem volt a tárolókon, csak a dohányáru reklámja, a dohányárut népszerűsítő szöveg és kép került elhelyezésre, ezért a tárolók sajtóterméknek nem tekinthetők. Mivel a tárolók szabadtéri reklámhordozóknak sem minősültek, ezért a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdés alkalmazásának nem volt helye.

A nem vitatott tényállásra és a fentiekben kifejtettekre tekintettel a felperes dohánytermék tiltott reklámozása folytán jogszabálysértést követett el, azonban ezt nem sajtótermékben valószínűsította meg, ezért a Grtv. 13/A.§ (1) bekezdésének megsértése nem állapítható meg, a felperes a Grtv. 13.§ (1) bekezdésének megsértéséért vonható felelősségre a Grtv. 14.§ (1) bekezdése alapján. A felperes nem a Grtv. 13.§ (1) bekezdése szerinti, általános tilalom alóli kivételes eset alá tartozó reklámot tett közzé, mert nem vitatottan a reklám a Grtv. 13.§ (4) bekezdés b) pontja szerinti árubemutatáson túl árfeltüntetést nem tartalmazott. A hiányos tartalmú reklám a kötelező árfeltüntetés elmulasztása miatt jogsértő. A felperes érvelésével szemben nem tekinthető jogszerűnek az a reklám, amely a Grtv. 13.§ (4) bekezdés b) pontjában konjunktívan előírt tartalmi feltételek közül csak az egyiknek felel meg.

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság és az alperes is, amikor a Grtv.

13/A.§ (1) bekezdés megsértéséért is indokoltnak tartotta a bírság kiszabását és kettős jogsértésért állapította meg a bírság mértékét. Az alperes határozata és a jogerős ítélet indokolása ebből következően a bírság mértéke vonatkozásában hozott döntés e körben jogsértő, a felperesi felülvizsgálati kérelem e körben alapos.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes felülvizsgálati kérelmében támadott, a bírság megváltoztatása kérdésében az alábbiakat emeli ki:

A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében (Bírósági Határozatok 2010. évi számában megjelent 50. számú jogeset, a Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.260/2000/7. számú, Kfv.VI.37.342/2001/9. számú, Kfv.III.37.527/2001/4. számú, Kfv.III.37.107/2004/4. számú, Kfv.IV.37.166/2007/4. számú, Kfv.IV.37.0702004/8. számú eseti döntései, a Legfelsőbb Bíróság Elvi Határozatainak Gyűjteménye 2004. évi számában 1181. számon közzétett jogeset) kifejtette, hogy a mérlegelési jogkörben hozott határozat megváltoztatására a bíróságnak kizárólag jogszabálysértés esetén van lehetősége. A jogszabálysértés lehet: a perben részben eltérően megállapított tényállás, többlet-tényállási elem megállapítása miatti mérlegelési szempontok nem teljes körű feltárása és értékelése, illetve téves értékelése, valamely mérlegelési szempont figyelmen kívül hagyása vagy nem megfelelő súllyal történő értékelése, vagy olyan mérlegelési szempont figyelembe vétele, amely nem lehet mérlegelési szempont.

A Grtv. 18.§ (3) bekezdés első mondata értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a fogyasztók érdekei sérelmének körére, súlyára, a jogsértő állapot időtartamára és a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni.

Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a Grtv. 18.§ (3) bekezdése nem taxatív módon sorolja fel az értékelési, mérlegelési szempontokat, azokat minden esetben egyedileg, az adott eset körülményéhez tartozóan kell feltárni. A bíróság a határozat törvényessége felülvizsgálata során a felperes által állított bírság túlzott mértéke tekintetében az értékelési szempontok alapulvételével az ügy egyedi sajátosságaira nézve foglalhat állást. A kiszabott bírság jogszerűségét a határozatban foglalt, az ott felsorolt mérlegelési szempontok alapján kell megítélni a Pp. 339/B.§-a alapján. Ha a bíróság jogszabálysértést nem állapít meg, akkor jogszabálysértés hiányában nem változtathatja meg a kiszabott bírság összegét a Pp. 339.§ (2) bekezdés q) pontja szerint alkalmazandó Grtv. 20.§ (2) bekezdése alapján.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság által kifogás tárgyává tett és a hatóság részéről értékelni

elmulasztott körülményeket tévesen és iratellenesen állapította meg. A tényállás a hatósági ellenőrzés során megállapított és jegyzőkönyvben rögzített tényeken alapult, amelyet a felperes nem vitatott. A nyilatkozattételre való felhívás ellenére a felperes a közigazgatási eljárásban nyilatkozatot nem tett, a nyilatkozat hiánya ellenére a tényállás tisztázott volt, döntés hozható volt. A nyilatkozattétel megtagadását emiatt nem is értékelték a felperes terhére. Az eljárás megismétlésének ténye a bírság kiszabására, annak mértékére kihatással nem volt. A súlyosbító és enyhítő körülmények feltárása hiányának általánosságban történő ítéleti megállapítása törvénysértő, az elsőfokú bíróság nem indokolta meg a Pp. 221.§ (1) bekezdése szerint, hogy milyen konkrét körülmények feltárása és értékelése maradt el, ahogy ezt a felperes sem tudta megjelölni a keresetében. A mérlegelés jogszerűtlensége konkrét jogsértéshez kapcsolódóan állapítható meg. Amennyiben a tényállás tisztázottsága esetén ilyen konkrét jogsértés nem kerül megállapításra, azaz nem rögzíti a bíróság, hogy melyik konkrét mérlegelési szempont, körülmény nem került értékelésre, akkor a Grtv. 18.§ (3) bekezdés megsértése nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a bírság összegének megváltoztatásához a bírság kiszabásánál az általa értékelt körülményeket, mérlegelési szempontokat nem határozta meg, ezért a megváltoztató jogkörét a Pp. 221.§ (1) bekezdésébe, a Grtv. 18.§ (3) bekezdésébe ütközően gyakorolta- ezt mind az alperes, mind a felperes helytállóan kifogásolta.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bírság mellőzésének illetve jelentős mérséklésének lett volna helye. A jogalapi jogsértés miatt a bírságot összezszerűségében is jogsértőnek kellett tekinteni, de a fentiekben kifejtettek szerint jogsértés megvalósult, ezért a bírság mellőzésének nem volt helye. Alaptalan a felperesnek az a kifogása, hogy a tényadatok feltárása az eltelt hosszú időre tekintettel nem lehetséges. A tényállás tisztázott volt, minden, a döntéshez szükséges adat rendelkezésre áll, ezért nincs akadálya annak, hogy a megállapított jogsértéshez kapcsolódóan a bírság kiszabásra kerüljön.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az alperes jogszabálysértő határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - a Pp. 339.§ (1) bekezdésének alkalmazásával hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

Az új eljárás során az elsőfokú hatóságnak a Grtv. 13.§ (1) bekezdése megsértésének jogkövetkezményét levonva kell ismételtén határozatot hoznia a Grtv. 18.§ (3) bekezdése alapján a bírság kiszabásáról és annak mértékéről, valamint a Grtv. 18.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti tiltásról.

A peres felek, valamint az alperesi beavatkozók az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján maguk viselik.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és 14.§-a értelmében részben a felperes, részben - az alperes személyes illetékmentessége okán - az állam viseli.

A felülvizsgálati eljárási illetékeket a Pp. 78.§ (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a felperes egyrészről a részbeni pervesztése okán fele összegben, valamint másrészről az alperes pernyerése folytán egész összegben, míg az alperes helyett a felperes részbeni pernyerése okán fele összegben a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2011. szeptember 19.

**Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk.
előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró**

A kiadmány hitelélül

bírósági írnok